

Advies nr. 72/2017 van 13 december 2017

Betreft: Adviesaanvraag inzake een ontwerp van koninklijk besluit *houdende vaststelling van de criteria en de modaliteiten voor de selectie van de kandidaten binnen het globaal aantal kandidaten dat jaarlijks toegang heeft tot het verkrijgen van een bijzondere beroepstitel voorbehouden aan houders van een wettelijk diploma van doctor in de genees-, heel- en verloskunde of van een academische graad van arts* (CO-A-2017-071)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (hierna de "Commissie");

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van mevrouw Maggie De Block, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid ontvangen op 24/10/2017; Gelet op de bijkomende verduidelijking en toelichting ontvangen op 20/11/2017, 22/11/2017 en 28/11/2017;

Gelet op het verslag van de heer Frank Robben;

Brengt op 13/12/2017 het volgend advies uit:

Voorafgaande algemene opmerking

De Commissie vestigt er de aandacht op dat er recent nieuwe Europese regelgeving inzake de bescherming persoonsgegevens werd uitgevaardigd: de algemene Verordening betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en de Richtlijn voor Politie en Justitie. Deze teksten verschenen in het Europese Publicatieblad van 4 mei 2016¹.

De verordening, meestal AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) genaamd, is van kracht geworden twintig dagen na publicatie, nl. op 24 mei 2016 en wordt, twee jaar later, automatisch van toepassing: 25 mei 2018. De richtlijn voor politie en justitie moet via nationale wetgeving omgezet worden tegen uiterlijk 6 mei 2018.

Voor de Verordening betekent dit dat vanaf 24 mei 2016, gedurende de uitvoeringstermijn van twee jaar, op de lidstaten enerzijds een positieve verplichting rust om alle nodige uitvoeringsbepalingen te nemen en anderzijds ook een negatieve verplichting, de zogenaamde "onthoudingsplicht". Laatstgenoemde plicht houdt in dat er geen nationale wetgeving mag worden uitgevaardigd die het door de Verordening beoogde resultaat ernstig in gevaar zou brengen. Ook voor de Richtlijn gelden gelijkaardige principes.

Het verdient dan ook aanbeveling om desgevallend nu reeds op deze teksten te anticiperen. Het behoort in de eerste plaats aan de adviesaanvrager(s) toe om hiermee rekening te houden in zijn (hun) voorstellen of ontwerpen. De Commissie heeft in onderhavig advies, in de mate van het mogelijke en onder voorbehoud van mogelijke bijkomende toekomstige standpunten, alvast gewaakt over de hoger geschetste negatieve verplichting.

¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (algemene verordening gegevensbescherming)

Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad*

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=OJ:L:2016:119:TOC>

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=OJ%3AL%3A2016%3A119%3ATOC>

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid (hierna de aanvrager), verzoekt om het advies van de Commissie aangaande een ontwerp van koninklijk besluit *houdende vaststelling van de criteria en de modaliteiten voor de selectie van de kandidaten binnen het globaal aantal kandidaten dat jaarlijks toegang heeft tot het verkrijgen van een bijzondere beroepstitel voorbehouden aan houders van een wettelijk diploma van doctor in de genees-, heel- en verloskunde of van een academische graad van arts* (hierna het ontwerp van besluit).

Context

2. In uitvoering van artikel 92 van de wet *betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen*, gecoördineerd op 10 mei 2015 (hierna de wet van 10 mei 2015), stelt het koninklijk besluit van 12 juni 2008 *betreffende de planning van het medisch aanbod* (hierna het KB van 12 juni 2008) de quota vast voor de kandidaten die toegang hebben tot de opleidingen leidende tot de bijzondere beroepstitels voorbehouden aan beoefenaars van de geneeskunde².
3. Het ontwerp van besluit, dat voor advies wordt voorgelegd, strekt ertoe een controle- en handhavingssysteem in te voeren teneinde het respecteren van voormelde quota te verzekeren.³
4. Het ontwerp van besluit voorziet hiertoe in een aantal criteria en modaliteiten voor de selectie van kandidaten binnen de grenzen van de quota, gekoppeld aan de registratie van de aldus geselecteerde kandidaten in de permanente federale databank van de beroepsbeoefenaars van de gezondheidszorgberoepen (hierna het kadaster), bedoeld in artikel 97 van de wet van 10 mei 2015.

² Zie hiervoor het koninklijk besluit van 25 november 1991 *houdende de lijst van bijzondere beroepstitels voorbehouden aan de beoefenaars van de geneeskunde, met inbegrip van de tandheelkunde*.

³ Volgens de aanvrager verhindert het huidige sanctiemechanisme -waarbij erkenningscommissies enkel stageplannen mogen aanvaarden indien de quota nageleefd worden (zie art. 6 KB van 12 juni 2008)- niet dat deze quota systematisch worden overschreden.

De aanvrager licht toe dat het actuele overschot van medisch aanbod zal worden afgebouwd conform een nog uit te vaardigen wetsontwerp, waarna de in het voorgelegde ontwerp van besluit uitgewerkte handavings- en controleregeling vanaf 2024 zal kunnen worden toegepast.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Doeleinden, rechtmatigheid en proportionaliteit van de verwerking

5. Overeenkomstig artikel 4, §1, 2°, WVP, kunnen persoonsgegevens slechts ingezameld worden voor welbepaalde uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden. De terzake in te zamelen persoonsgegevens moeten toereikend en terzake dienend zijn en niet overmatig ten opzichte van de doeleinden van de verwerking en dit in navolging van artikel 4, §1, 3°, WVP.

Doeleinde

6. Uit de door de aanvrager verstrekte toelichting blijkt dat de registratie in het kadaster van de binnen de grenzen van de quota inzake medisch aanbod geselecteerde kandidaten, moet toelaten de opvolging van, de controle op en het respect van de krachtens de wet voorgeschreven quota te allen tijde te verzekeren.

7. Het ontwerp van besluit beschrijft enkel criteria en modaliteiten voor de selectie van de kandidaten binnen de wettelijk voorgeschreven quota⁴ en vermeldt dat de aldus geselecteerde kandidaten dienen te worden geregistreerd in het kadaster.

Het ontwerp van besluit beschrijft echter geenszins uitdrukkelijk het met de registratie beoogde doeleinde.

Het beoogde doeleinde is evenmin als dusdanig terug te vinden in het regelgevend kader betreffende het kadaster, inzonderheid afdeling 7 van Hoofdstuk 8 (artt. 97 - 101) van de wet van 10 mei 2015.⁵

⁴ Op basis van een universitair attest (bewijs toelating opleiding specialist conform art. 1, 1°, KB 12 juni 2008) reikt de FOD Volksgezondheid -voor zover de wettelijk voorgeschreven quota nog niet zijn bereikt- aan de kandidaat-specialist een genummerd contingenteringsattest op naam uit. Het contingenteringsattest geldt als bewijs dat de kandidaat is opgenomen in het globaal aantal kandidaten dat jaarlijks toegang heeft tot het verkrijgen van een bijzondere beroepstitel.

De aanvrager licht verder toe dat daaraan zal worden gekoppeld dat stagemeesters enkel nog kandidaten mogen opleiden die over een federaal contingenteringsattest beschikken (zulks zal expliciet worden opgenomen in een nog uit te vaardigen ministerieel besluit *tot wijziging van het ministerieel besluit van 23 april 2014 tot vaststelling van de algemene criteria voor de erkenning van geneesheer-specialisten, stagemeesters en stagediensten*).

⁵ Krachtens art. 97, §2, van de wet van 10 mei 2015 heeft de registratie van persoonsgegevens van de beroepsbeoefenaars van een gezondheidszorgberoep in de federale databank, hetzij het kadaster, tot doel:

1° de gegevens verzamelen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de opdrachten van de Planningscommissie, bedoeld in artikel 91, §2 die betrekking hebben op de werkkraft, op de evolutie en geografische spreiding ervan en op de demografische en sociologische kenmerken van de beroepsbeoefenaars;

2° de uitvoering van de reglementaire opdrachten van de administratie alsook de uitwisseling van de gegevens, die hun naargelang hun respectieve reglementaire opdrachten zijn toevertrouwd, tussen de overheidsinstellingen voor sociale zekerheid, de openbare administraties en de instellingen van openbaar nut, mogelijk te maken, mede met het oog op administratieve vereenvoudiging;

3° de mogelijkheid te creëren om de communicatie met en tussen de beoefenaars van de gezondheidszorgberoepen te verbeteren."

8. De Commissie stelt vast dat het beoogde doeleinde (opvolging en controle m.o.o. respect van wettelijk voorgeschreven quota inzake medisch aanbod) van de registratie en verwerking van persoonsgegevens van de binnen de quota geselecteerde kandidaten, op zich rechtmatig en gerechtvaardigd voorkomt (zie artikel 5, c), WVP), maar het doeleinde moet dan wel uitdrukkelijk worden omschreven, hetzij in het voor advies voorgelegde ontwerp van besluit, hetzij in voormeld bestaand regelgevend kader inzake het kadaster. Deze uitdrukkelijke omschrijving van het doeleinde wordt immers vereist door artikel 4, §1, 2°, WVP.

Proportionaliteit

9. Artikel 7 van het ontwerp van besluit beschrijft de concrete persoonsgegevens die voor de in het kader van de quota inzake medisch aanbod geselecteerde kandidaten zullen worden geregistreerd; het betreffen:
- nummer van het aan de geselecteerde kandidaat uitgereikte contingenteringsattest;
 - naam, voornaam en woonplaats van de geselecteerde kandidaat;
 - de faculteit Geneeskunde van de Belgische universiteit waar de kandidaat is toegelaten tot de opleiding die leidt tot een bijzondere beroepstitel;
 - het gegeven of de kandidaat de plaats inneemt van een eerder geselecteerde kandidaat.
10. Voormelde gegevens laten toe op correcte wijze het respect voor de wettelijk vastgestelde quota inzake medisch aanbod op te volgen; opgave van de faculteit laat volgens de aanvrager ook toe, de faculteit te contacteren ingeval van eventueel ontbrekende of foutieve gegevens.
11. De Commissie stelt vast dat voormelde persoonsgegevens niet overmatig voorkomen, uitgaande van het doeleinde (opvolging en controle m.o.o. respect van wettelijk voorgeschreven quota inzake medisch aanbod) waarvoor ze worden verkregen en verwerkt en dienvolgens in overeenstemming zijn met artikel 4, §1, 3°, WVP.

12. De Commissie benadrukt wel dat gegevens zoveel mogelijk eenmalig dienen te worden ingewonnen, waarbij moet worden gestreefd naar 'uniciteit' (geen dubbele opslag van gegevens) en dit in navolging van aanbeveling uit eigen beweging nr. 09/2012 van 23 mei 2012 *in verband met authentieke gegevensbronnen in de overheidssector*⁶, inzonderheid randnr. 15 e.v. Aan de hand van het Rijksregisternummer kunnen de relevante gegevens (zoals naam en woonplaats) in de authentieke bron worden geraadpleegd.

2. Bewaartermijn van de gegevens

13. Krachtens artikel 4, §1, 5° WVP mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van het doeleinde waarvoor zij worden verkregen of verder verwerkt.
14. Het ontwerp van besluit bepaalt niets inzake de bewaartermijn van de in het kadaster te registreren persoonsgegevens van de geselecteerde kandidaat-specialisten . Evenmin bepaalt afdeling 7 van Hoofdstuk 8 (artt. 97 - 101) van de wet van 10 mei 2015, een maximale bewaartermijn van de daarin geregistreerde persoonsgegevens.
15. De Commissie dringt er dan ook op aan dat aan deze lacune wordt verholpen. Voor zover het onmogelijk zou zijn een concrete maximale bewaartermijn vast te leggen, dienen minstens concrete criteria te worden aangereikt die toelaten deze termijn te bepalen.

3. Verantwoordelijkheid en beveiligingsmaatregelen

16. Artikel 1, §4, tweede lid, WVP bepaalt dat voor de verwerkingen, waarvan het doel en de middelen door of krachtens de wet zijn bepaald, de verantwoordelijke voor de verwerking diegene is die in het regelgevend document terzake is aangewezen.
17. De Commissie neemt akte van het feit dat artikel 97, §1, 2^e lid, van de wet van 10 mei 2015, het 'Directoraat-Generaal gezondheidszorgberoepen, Medische bewaking en Welzijn op het werk van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu', expliciet aanduidt als de verantwoordelijke voor de verwerking in de zin van artikel 1, §4, WVP van het kadaster waarin ook de persoonsgegevens van de geselecteerde kandidaat-specialisten zullen worden geregistreerd.

⁶ Zie: https://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_09_2012_0.pdf.

18. Artikel 16 WVP verplicht de verantwoordelijke voor de verwerking *«de gepaste technische en organisatorische maatregelen [te] treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens (...)»* [en verduidelijkt dat] *«Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek terzake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's»*. Voor een concrete invulling hiervan verwijst de Commissie naar de door haar uitgewerkte aanbeveling⁷ ter voorkoming van gegevenslekken en naar de referentiemaatregelen⁸ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen.
19. De verantwoordelijke voor de verwerking dient erop toe te zien dat voormelde beveiligingsmaatregelen te allen tijde worden nageleefd.

III. BESLUIT

20. Gelet op het voorgaande is de Commissie van oordeel dat het ontwerp van besluit voldoende waarborgen kan bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat:
- het beoogde doeleinde uitdrukkelijk wordt omschreven in de tekst het ontwerp van besluit (hetzij wordt toegevoegd in artikel 97, §2, van wet van 10 mei 2015) (zie randnummer 8);
 - gegevens zoveel mogelijk eenmalig worden ingewonnen, waarbij moet worden gestreefd naar 'uniciteit' (zie randnummer 12);
 - er wordt voorzien in een maximale bewaartermijn van de in het kader van het beoogde doeleinde geregistreerde en verwerkte persoonsgegevens van de betrokken kandidaat-specialisten (zie randnummer 15).

⁷ Zie: http://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2013.pdf.

⁸

Zie: http://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/referentiemaatregelen_voor_de_beveiliging_van_elke_verwerking_van_persoonsgegevens_0.pdf.

OM DEZE REDENEN

Brengt de Commissie een gunstig advies uit aangaande het ontwerp van koninklijk besluit *houdende vaststelling van de criteria en de modaliteiten voor de selectie van de kandidaten binnen het globaal aantal kandidaten dat jaarlijks toegang heeft tot het verkrijgen van een bijzondere beroepstitel voorbehouden aan houders van een wettelijk diploma van doctor in de genees-, heel- en verloskunde of van een academische graad van arts* en dit op voorwaarde dat de opmerkingen waarvan sprake in randnummers 8, 12 en 15 bijkomend worden geïntegreerd.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) An Machtens

(get.) Willem Debeuckelaere